

MARIA JOSEP CASTILLO

Entre fonts i inundacions

L'aigua és el tema central de molts dels articles d'aquest número de Fonts, i també és protagonista d'aquesta secció. Presentem doncs

llibres relacionats alhora amb el líquid element i amb les nostres contrades. El primer és un "clàssic" a la vila d'Argentona, que té en les fonts una de les seves

riqueses naturals; l'altre és un Premi Iluro, el del 1992, i té com a eix temàtic l'aigua alhora en un vessant geogràfic i històric.

Les fonts d'Argentona

Fruit de la tasca d'un grup d'argentonins, ara fa vint anys va veure la llum aquest llibre. L'èxit de la primera edició, l'agost de 1982, i l'exhauriment de la segona, feta el mes següent, expliquen el fet que uns anys més tard, concretament dotze, s'optés per fer-ne una reimpressió. Les portades dels dos anys canvien una mica, ja que a la del 1994 apareix la mateixa font de

Sant Domingo, però en color i amb dos càntrics que vessen aigua pels seus brocs i galets; concretament són el de regadora del 1982 i el de "Monteria" de Puente del Arzobispo-Toledo del 1994, any triats especialment per ser els de les dues versions del llibre.

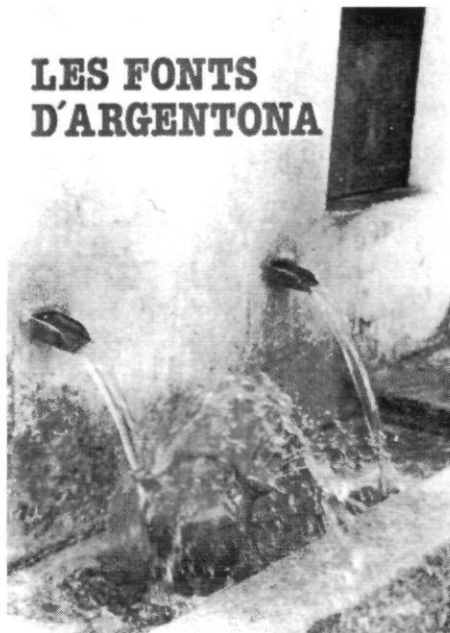
El del 1982 comença amb una presentació del llavors regidor d'Urbanisme de la vila, Àngel Gómez, seguida d'un pròleg redactat per Jaume Clavell en què es lloa la feina portada a terme pel Grup de Fonts. A continuació ve

el gruix de l'obra, les fitxes numerades de 195 fonts en les que consta, a més d'una fotografia, l'emplaçament, propietari, característiques, naixença, construcció, ornamentació (si s'escau), vegetació, cabal d'aigua i notes i/o estat actual de cadascuna. Les fonts apareixen agrupades per zones: nucli urbà i veïnats (Sant Jaume, de la Pujada, Pins, Clarà, Lladó i el Cros). Se n'afegeixen 17, ja sense fitxa, dues de les que es coneix la seva existència en el passat i quinze que la tenen encara per fer.

Acaba l'obra amb uns paràgrafs escrits pel Grup de Fonts d'Argentona en què es fa una mica d'història d'aquesta entitat nascuda l'any 1977.

La reimpressió del 1994, a part de la nova portada, té al principi un apèndix de vint pàgines presentat pel que era regidor de Cultura d'aquell any, Raimon Català. En ell justifica que la reimpressió respecta l'original del 1982 amb l'afegit d'aquesta separata que actualitza en part el seu contingut fins al 1994. Els mateixos autors deixen

LES FONTS D'ARGENTONA

HIFI
VIDEO
T.V. COLOR
AIRE CONDICIONAT

MENAGE
DECORACIÓ
LLISTES NOCES
OBJECTE REGAL
MOBLES DE CUINA

ELECTRODOMESTICS

C/ Gran, 1B - Tel. 93 797 0657 - 08310 ARGENTONA
e-mail: expertcastany@eresmas.com

CELLER
Josep Castañé

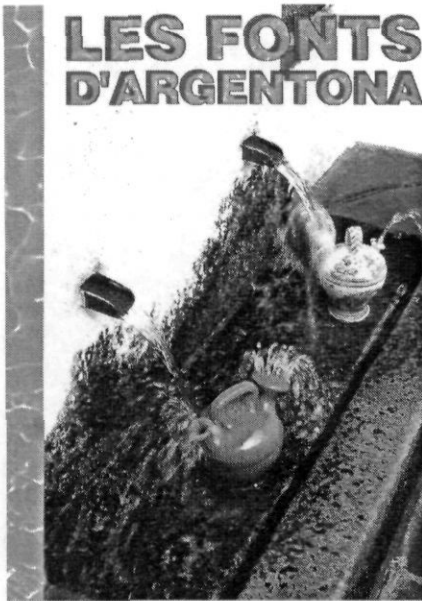
On podeu trobar bons formatges d'ovella, de cabra, de vaca... nacionals i estrangers. A més, al Celler Josep Castañé s'imparteixen classes de tast de vins, caves

i cursets-degustació de formatges.

Els dissabtes a la tarda,
presentació i degustació
de vins i formatges.

Sant Genís, 1 - ARGENTONA - Tel. 93 797 11 06 - E-mail: catavins@inicia.es

clar que l'opuscle no posa al dia totes les fonts, ja que en dotze anys algunes han arribat a assecar-se o fins i tot a desaparèixer. En l'annex es fa un repàs a la situació de les fonts argentonines, que qualifiquen de no gaire bona: la sequera, la deixadesa i l'activitat humana han acabat amb algunes d'elles. Per contrarestar aquest fet el Grup n'ha restaurat set i constata la construcció d'unes quantes de noves. De les set fonts restaurades apareix una nova fitxa on s'explica en què ha consistit la feina feta. L'annex es complementa amb un gràfic lineal que recull dades pluviomètriques a Argentona de l'any 1982 al 1994 i tres mapes amb la ubicació de les fonts rehabilitades.

Per acabar recordar que tant el 1982 com el 1994 juntament amb el llibre es podia adquirir un plànol de la vila on apareixen les ubicacions de fonts i masies i la trajectòria de camins i torrents.

L'aigua a Mataró.

Inundacions i recursos hídrics (Segles XVIII-XX)

El treball guanyador del Premi Iluro 1992, publicat l'any següent, està a mig camí entre la re-

cerca història i les ciències naturals. Prologat per Javier Martín Vide, professor de Geografia i Climatologia de la Universitat de Barcelona, pretén fer un repàs, després d'analitzar el marc geogràfic de la zona, dels recursos hídrics de Mataró; dels projectes que, especialment al llarg del segle XIX i primers anys del XX tenien com a objectiu el desviament de lleres; i de les inundacions que Mataró i la seva comarca han patit en els darrers segles.

Són nombroses les fonts utilitzades per portar a terme l'estudi: documentals (arxius locals o d'institucions), bibliogràfiques, premsa escrita, gràfiques, estadístiques. Totes elles han permès als autors fer una tasca exhaustiva i acurada. Autors que, com ens diu el professor Martín Vide al pròleg, formen un bon tàndem en el món de la investigació. Ell mateix els dirigeix en projectes encarregats pel Servei Geològic de Catalunya dins de l'àmbit paleoambiental. Mariano Barriendos, llicenciat en Història Contemporània i Geografia, té doncs una excel·lent formació per estudiar el clima del passat. Jordi Pomés, mestre i historiador, ja havia aconseguit anteriorment un Premi Iluro, el 1990, amb un treball sobre les *Mataró's Potatoes* i el cooperativisme agrari.

És doncs aquest un treball de geografia històrica centrat en l'aigua en una zona, la mediterrània, on és un bé escàs i alhora temut quan esporàdicament hi ha inundacions. Resulta especialment interessant la part dedicada a analitzar

la gestió dels recursos hídrics per part de l'Ajuntament de Mataró i els projectes portats a terme per desviar lleres a cavall dels segles XIX i XX. De metòdic pot qualificar-se el capítol que recull les inundacions a la conca de Mataró, ordenades cronològicament del 1740 al 1991, i les del Maresme, de la riera de Pineda a la d'Allella, passant per, entre altres, la d'Argentona, les més antigues de les quals estan documentades a la segona meitat del segle XVII.

Les inundacions apareixen qualificades de catastròfiques o d'extraordinàries, i se segueix un model de fitxa on consta la data del fenomen, la font d'on s'ha tret la informació, una breu descripció dels seus efectes i la transcripció de la font, documental o de premsa, on s'esmenta el fet.

Complementen l'estudi algunes il·lustracions: mapes, plànols, gràfics, fotografies. Aquestes darreres, algunes especialment espectaculars, mostren clarament que un bé necessari com l'aigua pot esdevenir una font de problemes quan cau en massa quantitat.

■ **BARRIENDOS, Mariano i POMÉS, Jordi**

■ ***L'aigua a Mataró. Inundacions i recursos hídrics (Segles XVIII-XX)***

■ **Caixa d'Estalvis Laietana.- Mataró, 1993.**

